

Institutt for datateknikk og informasjonsvitenskap

Eksamensoppgave i TDT4102 – Prosedyre- og objektorientert programmering

objektorientert programmering	J
Faglig kontakt under eksamen: Lasse Natvig	
Tlf.: 906 44 580	
Eksamensdato: 22 Mai 2019	
Eksamenstid (fra-til): kl. 0900 - 1300	
Hjelpemiddelkode/Tillatte hjelpemidler: C: Spesifiserte trykte og håndskrevne hjelpemidle Bjarne Stroustrup, PROGRAMMING, Principles and Bestemt, enkel kalkulator tillatt.	
Målform/språk: Bokmål	
Antall sider: 10 inkludert vedlegg	
Vedlegg 1: Ark om lærebokas Graph_lib m.m. (1 s	ide)
Informasjon om trykking av eksamensoppgave	Kontrollert av:
Originalen er:	
1-sidig X 2-sidig □	
sort/hvit □ farger X	Dato Sign
	1

Merk! Studenter finner sensur i Studentweb. Har du spørsmål om din sensur må du kontakte instituttet ditt. Eksamenskontoret vil ikke kunne svare på slike spørsmål.

Generell introduksjon

Les gjennom oppgavetekstene nøye. Noen av oppgavene har lengre tekst, men dette er for å gi kontekst, introduksjon og eksempler til oppgavene.

Når det står "implementer", "definer" eller "lag" skal du skrive en fungerende implementasjon: hvis det handler om en funksjon skal du skrive deklarasjonen med returtype og parametertype(r) og hele funksjons-kroppen.

Når det står "deklarer" er vi kun interessert i funksjons- eller klassedeklarasjonen. Typisk vil dette være deklarasjoner du vanligvis finner i header-filer.

Hvis det står "forklar" står du fritt i hvordan du svarer, men bruk enkle kodelinjer og/eller korte tekstforklaringer og vær kort og presis.

Dersom du mener at opplysninger mangler i en oppgaveformulering, gjør kort rede for de antagelser og forutsetninger du finner nødvendig.

Hver enkelt oppgave er ikke ment å være mer omfattende enn det som er beskrevet. Noen oppgaver fokuserer bare på enkeltfunksjoner og da er det utelukkende denne funksjonen som er tema. Andre oppgaver er "oppskriftsbasert" og vi spør etter funksjoner som utgjør deler i et program, eller forskjellige deler av en eller flere klasser. Du kan velge selv om du vil løse dette trinnvis, eller om du vil løge en samlet implementasjon, men sørg for at det går tydelig frem hvilke spørsmål du har svart på hvor i koden din.

Husk at funksjonene du lager i en deloppgave ofte er ment å skulle brukes i andre deloppgaver. Selv om du står fast på en deloppgave bør du likevel prøve å løse alle eller noen av de etterfølgende oppgavene ved å anta at funksjoner fra tidligere deloppgave er implementert.

All kode skal være i C++. Det er ikke viktig å huske helt korrekt syntaks for bibliotekfunksjoner. Oppgaven krever ikke kjennskap til andre klasser og funksjoner enn de du har blitt godt kjent med i øvingsopplegget, eller som står beskrevet i læreboka.

Det er ikke nødvendig å ha med include-statement eller vise hvordan koden skal lagres i filer.

Hele oppgavesettet er arbeidskrevende og det er ikke forventet at alle skal klare alt. Tenk strategisk i forhold til ditt nivå og dine ambisjoner!

Deloppgavene i de "tematiske" oppgavene er organisert i en logisk rekkefølge, men det betyr <u>ikke</u> at det er direkte sammenheng mellom vanskelighetsgrad og nummereringen av deloppgavene.

Hoveddelene av eksamensoppgaven teller i utgangspunktet med den andelen som er angitt i prosent. Den prosentvise uttellingen for hver oppgave kan likevel bli justert ved sensur basert på hvordan oppgavene har fungert. De enkelte deloppgaver kan også bli tillagt forskjellig vekt.

Oppgave 1: Kodeforståelse (20 %)

Svar på denne måten på et vanlig svarark:

```
1a) ... ditt svar her
```

1b) ... ditt svar her ... osv.

```
int a = 5;
int b = 10 / a--;
int c = 10 % (++b);
cout << a << " " << b << " " << (c += 3);</pre>
```

```
int func(int a, int& b, long* c) {
    a = 300;
    b = -2;
    *c = 1;
    return (a + b + *c);
}

Gitt funksjonen func() til venstre, hva skrives ut av koden til høyre?
int i = 0;
long *k = new long(200000);
cout << func(i, i, k) << " ";
cout << i << " " << *k;
</pre>
```

```
string s1 = "aaa";
string s2{ "bbb" };
string s3 = s1 + s2;
cout << s3 << " " << s3.size() << " ";
cout << s3[2] << s3[3] << " ";
s1[1] = 'A' + 2;
cout << s1 << " " << 'c' - 'a';</pre>
```

```
Int a = 1;
{
    int a = 5;
    int* p1 = new int(6);
    int* p2 = p1;
    p1 = &a;
    *p2 = 3;
    cout << a << " " << *p1 << *p2;
}</pre>
```

```
int grey(const char* cStr) {
    int c = 0;
    if (*cStr != '\0') {
        if (*cStr == '1') c++;
        c = c + grey(cStr + 1);
    }
    return c;
}

Gitt funksjonen grey() til venstre, hva skrives ut av koden til høyre?
```

```
vector<char> charVec {'d', 'c', 'b', 'a'};
set<char> charSet {'d', 'c', 'b', 'a'};
auto it = charVec.begin();
while (it != charVec.end()) cout << *it++;
cout << " ";
auto it2 = charSet.begin();
while (++it2 != charSet.end()) cout << *it2;</pre>
```

```
struct dlNode {
                                             dlNode* n1 = new dlNode(1.1);
                                             dlNode* n2 = new dlNode(2.2);
               double data = 0;
1g)
                                             dlNode* n3 = new dlNode(3.3);
               dlNode* next = nullptr;
               dlNode* prev = nullptr;
                                             n1->next = n2; n2->prev = n1;
               dlNode(double num) :
                                             n2->next = n3; n3->prev = n2;
                       data{ num } {}
                                             while (n3->prev != nullptr) {
                                                    n3 = n3 \rightarrow prev;
        };
                                             cout << n1->next->data << " ";</pre>
                                             cout << n3->data;
             Gitt deklarasjonen av dlNode() til venstre, hva skrives ut av koden til høyre?
```

```
class Animal {
        public:
                                                                  Animal cat("Jesperpus");
1h)
           string name;
                                                                  Dog dog("Festus");
           Animal(string name):name{name} {}
                                                                  Dog dog2("Bob");
           virtual string toStr() {
                                                                  Animal *a = &cat;
             return "Animal: " + name;
                                                                  Dog *d = &dog;
                                                                  Animal *a2 = &dog2;
                                                                 cout << a->toStr() << ", ";
cout << d->toStr() << ", ";
cout << a2->toStr() << ", ";</pre>
        };
         class Dog : public Animal {
           Dog(string name):Animal{name} {}
                                                                  cout << (*a2).name;</pre>
           string toStr() { return "Dog: " + name; }
              Hva skrives ut av koden til høyre når klassene er deklarert som til venstre
```

```
template < typename T>
T mySum(const vector < T > & v) {
    T value = 0;
    for (int i=0; i < v.size(); i++) {
        if ((i % 2) != 0) {
            value += v[i];
        }
        return value;
    }

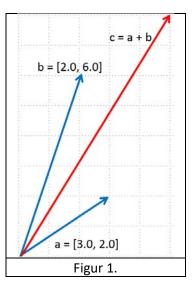
Gitt template < typename T>
        vector < double > dv { 1.1, 2.2, 3.3, 4.4 };
        vector < int > iv { 10, 20, 30, 40, 50 };
        cout << mySum(dv) << " " << mySum(iv);
    }
    }
    Gitt template-funksjonen mySum() til venstre, hva skrives ut av koden til høyre?</pre>
```

```
struct Pers { string name;
           Pers(string s) : name{ s } {}
1i)
           Pers(const Pers& other)
                                                                       Stud a{ "a", 100 };
Stud c{ "c", 300 };
              { name = other.name; cout << "Pers-copy\n"; }
           Pers& operator=(const Pers& rhs) {
                                                                       Stud b{ a };
             name = rhs.name; cout << "Pers-assign\n";</pre>
             return *this;
                                                                       Stud d{ "d", 400 };
                                                                       d = c;
        };
        struct Stud : public Pers { int id;
           Stud(string s, int id) : Pers{ s }, id{ id } { }
           Stud(const Stud& other) : Pers{ other }
              { id = other.id; cout << "Stud-copy\n"; }
           Stud& operator=(const Stud& rhs) {
              Pers::operator=(rhs); id = rhs.id;
              cout << "Stud-assign\n";</pre>
              return *this;
           }
             Gitt deklarasjonene til venstre, hva skrives ut av koden til høyre?
```

Oppgave 2: Vektor2d (30%)

I denne oppgaven skal du lage en klasse for matematiske vektorer i planet (2d, dvs. 2 dimensjoner). En vektor består av to komponenter (tall): x og y. Vi bruker notasjonen a = [x, y] for å angi en vektor a med verdier x og y. I Figur 1 er det vist to eksempel-vektorer a og b med blått. Vi bruker et vanlig koordinatsystem med origo i nedre venstre hjørne, positiv x-verdi er mot høyre og positiv y-verdi oppover.

- 2a) Deklarer klassen Vector2d med to medlemsvariabler x og y av type double. Medlemsvariablene skal være public. Deklarer og implementer konstruktøren inline.
- 2b) Lengden til en vektor er definert som $sqrt(x^2 + y^2)$ der sqrt() er en funksjon i standardbiblioteket for å beregne kvadratrot. Implementer en medlemsfunksjon Vector2d::length() som returnerer lengden.

- 2c) Addisjon av vektorer gjøres komponentvis og resultatet er en ny vektor. Hvis vektorene [x0, y0] og [x1, y1] adderes så blir resultatet vektoren [x0 + x1, y0 + y1]. Dette er vist i Figur 1 der den røde pilen er vektoren c = a + b. Implementer operator+ for addisjon av objekter fra klassen Vector2d. Operatoren skal returnere summen av to vektorer, og skal implementeres utenfor klassen (altså ikke være medlemsoperator).
- 2d) En vektor kan multipliseres med en konstant (skalar), dvs. [x, y] * k. Resultatet blir en ny vektor [x * k, y * k]. Implementer **operator*** for å kunne utføre slik multiplikasjon der [x,y] er et Vector2D objekt og k er av type double. Operatoren skal implementeres som medlemsoperator.
- 2e) Følgende kode gir kompileringsfeil

Hvorfor gir denne koden feilmelding, selv om vi antar at operator* fra forrige deloppgave er implementert?

- 2f) Definer (implementer) overlasting (Eng. overloading) av utskriftsoperatoren operator<< for et objekt fra klassen Vector2d. Formatet skal være [x, y]. Vi bryr oss ikke om presisjon/antall desimaler. Deklarasjonen ser slik ut: ostream & operator<<(ostream& out, const Vector2d& v)
- 2g) Skriv en funksjon vectorSum(const vector<Vector2d>& vectors) som returnerer et Vector2d objekt som er summen av alle vektorene i vectors.
- 2h) Vi skal nå bruke en STL-vector av Vector2d -objekter for å representere et spor i planet. Sporet kan f.eks. være fra en robot, fra et forsøksdyr eller en jogger, og må være innenfor området (0.0, 0.0) til (10.0, 10.0) (sporingsområdet). I Figur 2 viser den sorte streken et spor som starter i koordinatposisjon (0.0, 0.0) og er representert med vector<Vector2d> track = {{1.0, 0.5}, {2.0, 0.0}, {1.0, 1.0}, {-1.0, 2.0}, {-1.0, 0.0}, {-1.0, -1.0}}; Sporet består av 6 *linjestykker*, hver representert ved et Vector2d-objekt. Posisjonene etter hver forflytning er angitt med røde tall nr. 1, 2, 3 ... til og med 6 som er sluttposisjon i dette tilfellet. Vi kan tenke oss

at måleenheten er kilometer (km) og at joggerens klokke lagrer posisjonen ved hvert 10 minutt. Som et eksempel har vi vist med den grønne pilen at joggeren er ved posisjon (3.0, 0.5) etter 20 minutter.

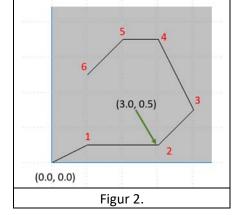
(Husk at hvert element i track bare gir forflyttningen de siste 10 minutter, og ikke posisjonen). Skriv

en funksjon

void trackStats(const vector<Vector2d>& track) som rapporterer lengden på joggeturen i km med 2 desimaler etter punktum, maksimal-hastigheten i hele meter pr minutt for turen, og sluttposisjon relativt til startpunktet. For sporet i figur 2 vil utskriften bli slik:

Length: 9.18 km, max-speed: 224 m/min, ended at [1, 2.5]

2i) Vi ønsker å *erstatte* de elementer i vektoren som ville føre til en posisjon utenfor sporingsområdet med en null-vektor, dvs. et Vector2d-objekt med verdi {0.0, 0.0}. Skriv en funksjon cleanTrack() som tar inn en referanse til et spor og gjør denne

operasjonen element for element. For å få full score på denne oppgaven skal du bruke transform fra <algorithm> med et funksjons-objekt. Deklarasjonen for transform er vist i vedlegget. Andre løsninger kan også gi poeng.

Oppgave 3: Matvarepriser (10 %)

Du ønsker å hjelpe dine medstudenter med å finne billige matvarer, og har laget et lite program som lagrer matvarepriser i en liten database. Databasen er deklarert som et map av set: map<string, set<Food>> der datatypen Food er deklarert som i Figur 3. Nøkkelen i map-et er navnet på matvaren. For hver matvare en kjenner minst en pris på så er prisen(e) lagret i et set av ett eller flere Food -objekter.

```
struct Food {
       string name;
       double price;
       string where;
        Figur 3.
```

- 3a) For at databasen beskrevet i innledningen skal fungere må du implementere operator (for datatypen Food slik at set<Food> er sortert med de laveste prisene først i set'et. Implementer operator< slik.
- 3b) Skriv en funksjon void addPrice(map<string, set<Food>>& db, Food fp) som legger en kopi av Food objektet fp inn i databasen db.
- 3c) Skriv en funksjon void printAllPrices(const map<string, set<Food>>& db) som skriver ut til konsollet alle priser som er registrert i databasen db. (Vi bryr oss ikke Bread: om antall desimaler i prisen). Formatet er gitt ved eksempel i Figur 4.
- 3d) Skriv en funksjon

void bestPrice(const map<string, set<Food>>& db, string name) som skriver ut den laveste prisen for en matvare, angitt som siste parameter. For databasen i eksemplet med bare 4 priser skal funksjonen for name = "Milk" skrive ut:

Best price for Milk is 19.99 at COOP-Lohove og for name = "Juice" skrive ut: No price for Juice

25.45 COOP-Moholt Milk: 19.99 COOP-Lohove 20.5 KIWI-Moholt 21.5 Rema-Eberg Figur 4.

Figur 5.

Oppgave 4: Mini-DAK (40 %)

Datamaskin-Assistert Konstruksjon (DAK), eller Computer Aided Design (CAD), brukes innen en rekke fagområder for å lage tekniske tegninger på en datamaskin. I denne oppgaven skal du skrive kode for et enkelt DAK-program kalt "Mini-DAK". Vi skal benytte oss av grafikkrammeverket fra læreboka som

du har blitt kjent med i øvingsopplegget. Visuelt ser Mini-DAK ut som i Figur 5: et vindu med en tekstboks der brukeren kan skrive inn kommandoer. Gyldige kommandoer er:

- rect color x y w h betyr tegn et rektangel med bredde w og høyde h på angitt posisjon (x, y). Posisjonen (x, y) angir øverste venstre hjørne av rektangelet.
 Rektangelet får fargen color.
- **circle color x y r** betyr tegn en sirkel med radius **r** på angitt posisjon (**x**, **y**). Posisjonen (**x**, **y**) angir senter av sirkelen. Sirkelen får fargen **color**.
- **save filename** betyr lagre tegningen til filen **filename**
- load filename betyr last inn tegning fra filen filename

I tillegg til kommandoene skal brukeren kunne flytte på elementer i tegningen med musa. Når brukeren trykker et sted i vinduet vil programmet få inn koordinater (x, y) som angir posisjonen til musepekeren. (0,0) er her øvre venstre hjørne i vinduet. Det blir da opp til programmet du skriver å finne ut om noen av tegneelementene (rektangler eller sirkler) er under musepekeren.

```
4a) Implementer funksjonen bool is_inside_rectangle(int x, int y, int r_x, int r_y, int r_width, int r_height) som returnerer true hvis punktet (x, y) er inni et rektangel angitt av posisjonen (r_x, r_y), bredde r_width og høyde r_height, ellers false. Vi regner kanten av rektangelet som utenfor.
```

```
4b) Implementer funksjonen bool is_inside_circle(int \times, int y, int c_x, int c_y, int c_y
```

4c) I tegnekommandoene forklart ovenfor er fargen (color) en tekststreng, f.eks. "blue", mens tegnefunksjonene i rammeverket tar som argument et Color-objekt. Vi trenger dermed å oversette fra tekststreng til Color-objekt. Anta det finnes en global variabel colors, definert som:

Implementer funksjonen **string_to_color()**, som tar som argument en farge som tekststreng og returnerer et Color -objekt etter oppslag i colors. Om ikke tekststrengen finnes i colors skal det kastes et unntak.

4d) Det vil også være behov for å oversette fra et Color-objekt til en tekststreng. Implementer funksjonen string color_to_string(Color color) som returnerer navnet til fargen color basert på colors-mappet nevnt i forrige deloppgave. Om fargen *ikke* eksisterer skal funksjonen returnere "unknown color". Du kan anta at likhetsoperatoren (==) er implementert på Color objekter.

4e) Vi deklarerer en felles abstrakt klasse DAKShape for alle tegneelementer i Mini-DAK, se Figur 6.

```
class DAKShape {
protected:
    Shape &shape; // The underlying Shape to draw
    DAKShape(Shape &s) : shape{ s } { }
public:
    virtual bool is_inside(const Point xy) const = 0;
    virtual string to_string() const = 0;
    virtual ~DAKShape() { }
    void attach_to(Graph_lib::Window & win) { win.attach(shape); }
    void move(int dx, int dy) { shape.move(dx, dy); }
    void set_color(Color c) { shape.set_fill_color(c); }
    Color get_color() const { return shape.fill_color(); }
};
```

Deklarer klassen DAKRectangle som er en spesialisering av DAKShape. Klassen skal ha et Rectangleobjekt som medlemsvariabel. Sørg for at DAKShape vet om dette objektet. Konstruktøren til DAKRectangle skal ta samme argumenter som konstruktøren til Rectangle (se vedlegg). Skriv klassedeklarasjonen til DAKRectangle og implementer dens konstruktør inline.

4f) Implementer medlemsfunksjonen DAKRectangle::to_string() som returnerer en string som beskriver et rektangel-objekt som en tekststreng med samme format som beskrevet innledningsvis i denne oppgaven. Med andre ord på formen:

```
rect color x y w h
```

der color, x, y, w og h skal være tekstlig beskrivelse av verdiene til disse 5 medlemsvariablene. Hint: Husk at du kan kalle Rectangle::point(0) for å få returnert et objekt av type Point som angir posisjonen til øverste venstre hjørne til rektangelet.

- 4g) Implementer medlemsfunksjonen DAKRectangle::is_inside(Point p) som returnerer true hvis punktet p er inni rektangelet, og ellers false. Du har bruk for samme hint som i forrige deloppgave.
- 4h) I resten av denne oppgaven antar vi at du også har skrevet en klasse DAKCircle som har akkurat samme oppbygging og funksjonalitet som DAKRectangle. Videre har vi en klasse MiniDAK som er en

```
class MiniDAK : public Graph lib::Window {
private:
      In_box cmd_box; // input box for commands
      Vector_ref<DAKShape> shapes; // vector of shapes in the drawing
      int selected shape; // index into shapes or -1 if none are selected
      Point mouse; // mouse position
public:
      MiniDAK(int w, int h);
      void add shape(DAKShape *shape);//adds a shape to the window (stored in shapes)
      int handle(int event); // handle events (See text)
      void on enter pressed();
      void on mouse click(int x, int y);
      void on_mouse_drag(int x, int y);
      void save(string filename);
      void load(string filename);
      void do command(string command);
                                        Figur 7.
```

spesialisering av Window og er deklarert som vist i Figur 7.

Når brukeren er ferdig med å skrive inn en kommando i tekstboksen (Se Figur. 5) og trykker Enter-knappen på tastaturet, skal kommandoen tolkes og utføres av programmet. Vi har programmert medlemsfunksjonen handle() slik at medlemsfunksjonen on_enter_pressed() blir kalt når brukeren trykker Enter-knappen. Implementer on_enter_pressed() som skal hente ut innholdet i tekstboksen cmd_box og gi tekststrengen videre som parameter i et kall på funksjonen do_command(). Om kommandoen var vellykket (do_command kastet *ikke* et unntak) skal innholdet i cmd_box tømmes. Om do_command kastet et unntak, skal on_enter_pressed skrive ut en informativ feilmelding til konsollet. (Funksjonen do_command() skal ikke implementeres før i deloppgave 4m)

- 4i) Når brukeren trykker et sted i vinduet med musen, kalles funksjonen on_mouse_click(). Funksjonen får inn koordinatene til musepekeren gjennom parametrene. Koordinat-posisjonen til musen må lagres til senere bruk. Her ønsker vi å sjekke om brukeren trykket på noen av DAKShape-objektene lagret i shapes. Om et DAKShape-objekt befinner seg under musepekeren, skal indeksen til det objektet lagres i selected_shape. Om det er mer enn ett DAKShape under musepekeren, skal det objektet blant disse med høyest indeks i shapes-vektoren bli valgt. Om ingen DAKShape befinner seg under musepekeren, settes selected_shape til -1. Implementer on_mouse_click().
- 4j) Funksjonen on_mouse_drag() blir kalt gjentatte ganger når brukeren flytter på musa mens museknappen holdes inne, dvs. etter on_mouse_click(). Hvis brukeren har valgt et DAKShape, som angitt i forrige deloppgave, skal on_mouse_drag() flytte det til den nye posisjonen hver gang funksjonen er blitt kalt. Implementer on_mouse_drag(). Merk at Shape::move() kun tar inn endringen og ikke absolutt posisjon (se vedlegget). Husk å oppdatere koordinatene til musepekeren.
- **4k)** Implementer funksjonen **save()** som lagrer tegningen til filen filename ved å skrive ut alle rektangel og sirkel-objekter som en liste med kommandoer som spesifisert i introduksjonen, en kommando per linje. Om filen ikke kan åpnes skal det kastes et unntak.
- 41) Implementer funksjonen **1oad**() som laster inn en tegning fra fil. Om filen ikke kan åpnes skal det kastes et unntak. Funksjonen skal kalle **do_command**() for hver tegne-kommando i filen. Om **do_command**() kaster et unntak, skal en feilmelding skrives ut til konsollet med informasjon om feilen og hvilket linjenummer i filen feilen oppsto.
- 4m) Funksjonen do_command () tar inn en kommandostreng og forsøker å tolke denne i samsvar med formatet spesifisert i innledningen av oppgaven. Brukere gjør ofte feil, og kommandoer kan inneholde feil. Funksjonen må derfor sjekke at kommandoen er på korrekt format og kaste et unntak hvis det oppstår en feil. Du kan anta at angitt filnavn i kommandoen load ikke vil inneholde blanke tegn. For å forenkle oppgaven skal du bare bry deg om de to kommandoene rect og save.

...---0000000---...

The STL algorithm transform is specified in <algorithm> as shown below. It reads an input sequence given by iterators first1 and last1, calls the unary operation unary_op to each element, and writes the result of that operation to d_first. The input is an «half-open sequence» [first1, last1) where the element given by first1 is included but the element given by last1 is not included. Note that the result can be delivered to the input-container and you do not need to use the return value.

```
template< typename InputIt, typename OutputIt, typename UnaryOp >
OutputIt transform(InputIt first1, InputIt last1, OutputIt d_first, UnaryOp unary_op);
```

<u>Elements from **Graph** lib.h</u> and other include files used in the textbook (Note that this is only parts of the declarations, with focus on what you might need. . . . indicates lines have been deleted.)

```
struct Point {
      int x;
      int y;
};
struct Rectangle : Shape {
      Rectangle(Point xy, int ww, int hh);
      . . .
      int height();
      int width();
};
struct In box : Widget {
      In_box(Point xy, int w, int h, const string& s);
      string get_string();
      void clear_value(); // empties the in_box
};
class Shape {
public:
      virtual void move(int dx, int dy); // move the shape +=dx and +=dy
      Point point(int i);
      . . .
};
                               ...---0000000---...
```